

9.1.2019

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

Saara.Luukkonen@minedu.fi

Suomen lähi- ja perushoitajaliiton lausunto

Opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotus OKM:n asetuksen 699/2017 muuttamisesta opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti esitetään, että asetukseen 699/2017 opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa lisätään uusi 12a§.

SuPer kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä ammatillisen koulutuksen opiskelijaksi ottamisen perusteita koskevan säädöspohjan uudistamisesta. Lausunnossaan SuPer korostaa sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden erityisluonnetta. Kaikkea hoitotyötä ohjaa ihmisoikeudet, hoitotyön arvot, eettiset periaatteet ja ohjeet. Asiakas- ja potilasturvallisuus ei saa vaarantua missään tilanteissa. Tämä on turvattava opiskelijavalinnassa, koulutuksen aikana, sekä valmistuessa.

Muutosesityksen mukaan pääsy- ja soveltuvuuskokeita käyttävät koulutuksen järjestäjät saivat päättää, jättävätkö he valitsematta 0 valintapistettä saaneen hakijan. SuPer vaatii asetuksen tiukentamista ehdottoman karsivaksi siten, että 0 valintapistettä saanutta ei voida valita koulutukseen. Hakukierroksella 0 valintapistettä toimisi karsivana ja sitoisi myös kaikkia muita saman koulutuksen järjestäjiä.

Esityksen mukaan pääsy- ja soveltuvuuskokeiden järjestäminen jää edelleen koulutuksen järjestäjän päätettäväksi. SuPer vaatii, että pääsy- ja soveltuvuuskokeet säädetään tulevaisuudessa pakollisiksi kaikkiin SORA-alojen tutkintoihin ja koulutuksiin. Pääsy- ja soveltuvuuskokeiden on oltava valtakunnallisesti yhtenäiset, alaan soveltuvat, jotta niillä varmistetaan hakijoiden soveltuvuus, yhdenvertainen kohtelu sekä koulutuksen järjestäjien tasalaatuinen toiminta.

Pääsy- ja soveltuvuuskokeiden laadinnassa on hyödynnettävä alan asiantuntemusta. SuPer esittää, että vastuu pääsy- ja soveltuvuuskokeen sisällöstä on Opetushallituksella sekä Opetus- ja kulttuuriministeriöllä laadun valvojina.

SuPer esittää, että SORA- tutkintoihin hakeutuvien terveys ja toimintakyky osoitetaan lääkärintodistuksella ennen opintojen alkua, jotta asiakas- ja potilasturvallisuusvaatimukset täyttyvät. Merkinnät rikosrekisterissä ja päihdeongelmat ovat oltava este opiskelijaksi ottamiselle.

Valtakunnallisesti määritellyt ammattitaitovaatimukset, osaamistavoitteet sekä arvioinnin kriteerit ja osaamisen osoittamistavat on täytyttävä tutkinnon perusteiden mukaisesti. SuPer ei hyväksy sosiaali- ja terveysalan tutkinnon mukauttamista terveydellisistä tai muista syistä. SuPer esittää, valtakunnallista loppukoetta sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneille laadun varmistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön esityksessä todetaan, että esityksellä ei olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, koska koulutuksen järjestäjät voisivat edelleen päättää pääsy- ja soveltuvuuskokeiden järjestämisestä. Pääsykokeiden aiheuttamat kustannukset on selvitettävä ja koulutuksen järjestäjille on varattava korvamerkitty raha asetuksen toimeenpanon varmistamiseksi. SuPerin mielestä uudistuksella ei tule olemaan toivottua vaikutusta, mikäli koulutuksen järjestäjille ei varata valtion budjetista määrärahaa pääsy- ja soveltuvuuskokeiden järjestämiseen. Laadukkaat ja hyvin toteutetut pääsy- ja soveltuvuuskokeet tarvitsevat rahoituksen, joka palautuu yhteiskunnalle takaisin onnistuneina opiskelijavalintoina: keskeytykset vähenevät, opinnot oikealla opintopolulla etenevät ja opettajien voimavarat voidaan keskittää ammatillisen osaamisen hankkimisen tukemiseen.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon erityispiirteet sekä alalle hakeutuvien nuoruus asettavat haasteita yhä lisääntyvälle itsenäiselle opiskelulle. Heidän edellytyksensä selviytyä itsenäisestä opiskelusta on tärkeää selvittää. SuPer kannattaa asetuksen kirjausta, missä koulutuksen järjestäjä veloitetaan yhteishaussa edellä mainitun karsinnan seurauksena valitsematta jääneen hakijan kanssa selvittämään ja ohjaamaan hänet muuhun soveltuvaan tutkintoon, koulutukseen tai tarkoituksen mukaisen muun palvelun piiriin.

SuPer esittää, että Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralle, myönnettäisiin lupa selvittää niiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden oppilaitos, joiden kohdalla Valvira on joutunut puuttumaan ammatinharjoittamisoikeuteen. Näin sen keskeinen tavoite parantaa sosiaali- ja terveyspalvelujen laatua sekä oikeusturvaa toteutuisi.

SuPer on ilmaissut huolensa sosiaali-, terveys ja kasvatustalouden ns. SORA-tutkinnoista, joista poistettiin karsivat pääsy- ja soveltuvuuskokeet 2013 sekä mahdollistettiin opiskelijavalinta 0 valintapisteen tuloksella. Nämä muutokset ovat johtaneet lisääntyviin haasteisiin työelämässä alalle soveltumattomien opiskelijoiden määrän kasvaessa. SuPerissa 2018 tehdyn kyselyn perusteella osa alalle opiskelevista ei osaa pitää huolta edes itsestään. Ongelmat ovat kärjistyneet soveltuvuus - ja pääsykokeiden kattavuudesta ja karsinnasta luopumisen seurauksena.

Myös oppimisvalmiuksien mittaaminen on mielestämme tärkeää opintojen onnistumisen takaamiseksi. Valtakunnalliset loppukokeet ovat ainoa tapa varmistaa valmistuvien lähihoitajien osaaminen ja turvata laatu.

Silja Paavola
puheenjohtaja

Lisätietoja asiantuntija Elina Ottela elina.ottela@superliitto.fi

SuPeriin kuuluu yli 90 000 lähi- ja perushoitajaa sekä muita toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla